

## คำสั่งกรมสรรพากร

ที่ ป. ๕๖/๒๕๕๓

เรื่อง การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร กรณีการ

จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๑)

แห่งประมวลรัษฎากร

เพื่อให้เจ้าพนักงานสรรพากรถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจและแนะนำผู้มีเงินได้และผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร กรณีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร กรมสรรพากรจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร กรณีการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร แต่ไม่รวมถึงเงินได้ที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้คำนวณหาจำนวนเงินได้พึงประเมินเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี โดยให้นำเงินได้พึงประเมินที่จ่ายแต่ละคราวคูณด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย (ต่อปี) ดังนี้

(ก) กรณีจ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน ให้คูณด้วย ๑๒

(ข) กรณีจ่ายค่าจ้างเดือนละ ๒ ครั้ง ให้คูณด้วย ๒๔

(ค) กรณีจ่ายค่าจ้างเป็นรายสัปดาห์ ให้คูณด้วย ๕๒

การจ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่ผู้มีเงินได้ซึ่งเข้าทำงานระหว่างปี ให้คู่เงินได้พึงประเมินที่จ่ายแต่ละคราวในปีที่เข้าทำงานด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่ายจริง สำหรับปีนั้น เช่น เข้าทำงานวันที่ ๑ เมษายน และกำหนดจ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน จำนวนคราวที่จะต้องจ่ายสำหรับปีที่เข้าทำงานจะเท่ากับ ๕

(๒) ให้นำจำนวนเงินได้พึงประเมินเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปีตาม (๑) มาคำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา ๔๘ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร กล่าวคือ นำมาหัก ค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน และคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา เป็นเงินภาษีทั้งสิ้น

การคำนวณหักค่าลดหย่อน ให้คำนวณตามที่ผู้มีเงินได้ได้แจ้งไว้ พร้อมกับแนบสำเนาหลักฐานแสดงสิทธิในค่าลดหย่อนตามแบบ ล.ย. ๐๑ (แบบแจ้งรายการเพื่อการหักลดหย่อน) ทั้งนี้ ให้คำนวณหักค่าลดหย่อนได้ตามที่ผู้มีเงินได้ได้แจ้งไว้ ตั้งแต่ต้นปีที่เริ่มหักภาษี ณ ที่จ่าย ไม่ว่าจ่ายค่าลดหย่อนนั้นในเดือนใดของปีก็ตาม เว้นแต่ค่าลดหย่อนเงินบริจาคให้คำนวณหักได้เมื่อมีการจ่ายเงินบริจาคจริงเท่านั้น

กรณีผู้มีเงินได้ได้แจ้งเปลี่ยนแปลงรายการค่าลดหย่อนระหว่างปี ให้คำนวณหักค่าลดหย่อนตามที่ผู้มีเงินได้ได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น

(๓) ให้นำจำนวนเงินภาษีทั้งสิ้นที่คำนวณได้ตาม (๒) มาหารด้วย จำนวนคราวที่จะต้องจ่าย (ต่อปี) ตาม (๑) ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใด ให้หักเป็น เงินภาษี ณ ที่จ่าย ในแต่ละคราวที่จ่ายเงินนั้น

ถ้าการหารด้วยจำนวนคราวไม่ลงตัวเหลือเศษเท่าใดให้เพิ่มเงิน เท่าจำนวนที่เหลือเศษนั้นรวมเข้ากับเงินภาษีที่จะต้องหักไว้ครั้งสุดท้ายในปีนั้น เพื่อให้ ยอดเงินภาษีที่หักรวมทั้งปีเท่ากับจำนวนภาษีที่ต้องเสียทั้งปี

(๔) กรณีมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินได้พึงประเมินที่จ่ายระหว่างปี ให้คำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายใหม่ทุกคราว ตามวิธีการตาม (๑) - (๓)

(๕) กรณีมีการจ่ายเงินพิเศษเป็นครั้งคราวระหว่างปี เช่น ค่าล่วงเวลา เงินโบนัส ให้นำเงินพิเศษนั้นคูณด้วยจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย (ต่อปี) เพื่อหาจำนวนเงินพิเศษเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี และให้นำมารวมเข้ากับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายตามปกติที่คำนวณได้เสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี แล้วคำนวณภาษีใหม่ตามที่กล่าวตาม (๒) เป็นเงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใดให้นำภาษีที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายตามปกติทั้งปี (ก่อนจ่ายเงินพิเศษ) หักออกได้ผลลัพธ์เป็นเงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินเพิ่มพิเศษซึ่งจ่ายเป็นครั้งคราวนั้น แล้วให้นำมารวมกับภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินที่จ่ายตามปกติในคราวนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นเงินภาษีที่ต้องหัก ณ ที่จ่ายทั้งสิ้นในคราวที่มีการจ่ายเงินพิเศษนั้น

(๖) กรณีมีการจ่ายเงินได้พึงประเมินที่ไม่สามารถคำนวณหาจำนวนคราวที่จะต้องจ่าย (ต่อปี) ให้คำนวณภาษีจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายแต่ละคราวตามเกณฑ์ในมาตรา ๔๘ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใดให้หักเป็นเงินภาษีนำส่งไว้เท่านั้น หากคำนวณแล้วไม่มีเงินภาษีที่ต้องเสียก็ไม่ต้องหักในปีเดียวกันนี้ถ้ามีการจ่ายเงินได้พึงประเมินให้ผู้รับรายเดียวกันนี้อีก ให้นำเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในครั้งแรกมารวมกับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในครั้งที่สอง แล้วคำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา ๔๘ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร เช่นเดียวกับการคำนวณครั้งแรก หากคำนวณแล้วไม่มีภาษีที่ต้องเสียก็ไม่ต้องหัก ถ้าได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใดให้นำเงินภาษีที่หักและนำส่งไว้แล้ว (ถ้ามี) มาเครดิตออก เหลือเท่าใดจึงหักเป็นเงินภาษีและนำส่งไว้เท่านั้น ถ้ามีการจ่ายเงินได้พึงประเมินในครั้งที่สามและครั้งต่อไป ก็ให้คำนวณตามวิธีดังกล่าวนี้ทุกครั้งที่ไป

(๓) กรณีนายจ้างออกเงินค่าภาษีแทนให้ลูกจ้างสำหรับเงินเดือนหรือค่าจ้าง ที่ลูกจ้างได้รับในปีใด โดยลูกจ้างไม่ต้องรับภาระในการเสียภาษีด้วยตนเองเลยให้นำเงินค่าภาษีที่นายจ้างออกแทนให้ไปรวมกับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในปีนั้นแล้วคำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา ๔๘ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร จนกว่าจะไม่มีเงินค่าภาษีที่นายจ้างต้องออกแทนให้อีก

(๔) กรณีนายจ้างออกเงินค่าภาษีแทนให้ลูกจ้าง สำหรับเงินเดือนหรือค่าจ้างเป็นจำนวนที่แน่นอน เช่น เท่ากับจำนวนภาษีที่จะต้องชำระให้นำเงินค่าภาษีที่นายจ้างออกแทนให้ไปรวมกับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในปีนั้น แล้วคำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา ๔๘ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร

ข้อ ๒ การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือนธันวาคมซึ่งเป็นเงินภาษีที่จะต้องหักไว้เป็นครั้งสุดท้ายในปีนั้นให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีสิทธิที่จะคำนวณภาษีเพื่อให้ออกเงินภาษีที่หักเมื่อรวมแล้วเท่ากับจำนวนภาษีที่ผู้มีเงินได้จะต้องเสียภาษีทั้งสิ้น โดยนำจำนวนภาษีที่ได้หักและนำส่งไว้แล้วมาหักออกจากภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้น ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใดให้หักและนำส่งไว้เท่านั้น เช่น

นาย ก. มีเงินได้พึงประเมินที่จะต้องเสียภาษีทั้งปีจำนวน ๒๐,๑๔๐ บาท ซึ่งจะต้องถูกหักภาษีไว้เดือนละ ๑,๖๗๘.๓๓ บาท ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินได้หักภาษี (คำนวณตามข้อ ๑) และนำส่งไว้เดือนละ ๘๒๘.๓๓ บาท เป็นเวลา ๘ เดือน (มกราคม - กันยายน) และเดือนละ ๔,๓๑๕ บาท เป็นเวลา ๒ เดือน (ตุลาคม - พฤศจิกายน) รวมเป็นเงินภาษีที่หักและนำส่งไว้แล้ว =  $(๘๒๘.๓๓ \times ๘) + (๔,๓๑๕ \times ๒) = ๑๖,๘๘๔.๘๖$  บาท เหลือภาษีที่จะต้องหักและนำส่งในเดือนธันวาคม =  $๒๐,๑๔๐ - ๑๖,๘๘๔.๘๖ = ๓,๒๕๕.๑๔$  บาท

ข้อ ๓ การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือนสุดท้ายที่ผู้มีเงินได้ออกจากงานระหว่างปี ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีสิทธิที่จะคำนวณภาษี เพื่อให้เงินภาษีที่หักไว้ถูกต้องครบถ้วนตามรายการค่าลดหย่อนที่แท้จริงตามหลักฐานที่ผู้มีเงินได้นำมาแสดงโดยนำเงินภาษีที่หักไว้ไม่ครบถ้วนหรือเกินในเดือนก่อนๆ มารวมหรือหักกับภาษีที่ต้องหัก ณ ที่จ่ายไว้ครั้งสุดท้ายนั้น ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใด ให้หักและนำส่งไว้เท่านั้น เช่น

นาย ก. ถูกหักภาษีไว้เดือนละ ๕๒๘.๓๓ บาท (ตามรายการค่าลดหย่อนที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน) เป็นเวลา ๕ เดือน นาย ก. ลาออกจากงานในเดือนต่อมา เมื่อผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินคำนวณภาษี ตามรายการค่าลดหย่อนที่แท้จริงในเดือนสุดท้ายที่ออกจากงาน ได้ผลลัพธ์เป็นเงินภาษีที่ต้องหักเดือนละ ๑,๐๐๘.๓๓ บาท ภาษีที่หักไว้ไม่ครบ =  $(๑,๐๐๘.๓๓ - ๕๒๘.๓๓) \times ๕ = ๔๐๐$  จึงต้องหักภาษีและนำส่งในเดือนสุดท้ายนั้น =  $๑,๐๐๘.๓๓ + ๔๐๐ = ๑,๔๐๘.๓๓$  บาท (กรณีถูกหักภาษีในแต่ละเดือนไว้ขาด)

นาย ก. ถูกหักภาษีไว้เดือนละ ๕๒๘.๓๓ บาท (ตามรายการค่าลดหย่อนที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน) เป็นเวลา ๕ เดือน นาย ก. ลาออกจากงานในเดือนต่อมา เมื่อผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินคำนวณภาษี ตามรายการค่าลดหย่อนที่แท้จริงในเดือนสุดท้ายที่ออกจากงาน ได้ผลลัพธ์เป็นเงินภาษีที่ต้องหักเดือนละ ๘๐๓.๓๓ บาท ภาษีที่หักไว้เกิน =  $(๕๒๘.๓๓ - ๘๐๓.๓๓) \times ๕ = ๖๒๕$  จึงต้องหักภาษีและนำส่งในเดือนสุดท้ายนั้น =  $๘๐๓.๓๓ - ๖๒๕ = ๑๗๘.๓๓$  บาท (กรณีถูกหักภาษีในแต่ละเดือนไว้เกิน)

ข้อ ๕ การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้  
พึงประเมินที่จ่ายในเดือนอื่นนอกจากกรณีตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ผู้จ่ายเงินได้  
พึงประเมินยังคงต้องคำนวณภาษีและหัก ตามมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร  
ตามที่กล่าวในข้อ ๑

ข้อ ๕ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยใดที่ขัดหรือแย้งกับ  
คำสั่งนี้ ให้เป็นอันยกเลิก

สั่ง ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

ร้อยเอก สุชาติ เชาว์วิศิษฐ

อธิบดีกรมสรรพากร